Süüdistatavad (kriminaalmenetlused)

Itaalia

Nendel teabelehtedel selgitatakse, mis juhtub, kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos.

Kriminaalmenetluse lühikirjeldus

Allpool on lühidalt kirjeldatud täiskasvanute vastu algatatud kriminaalmenetluse tavalisi etappe.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kriminaalmenetlus algatatakse siis, kui politsei või prokurör saab teada teost, mida võib pidada kuriteoks.

Kui uurimine on lõppenud, alustab prokurör menetlust kohtumenetluse algatamiseks, välja arvatud juhul, kui ta leiab, et asja võib menetlemata jätta.

Kuritegude puhul, mida peab arutama kollegiaalne kohus, raskete kuriteoasjade kohus (sarnane Ühendkuningriigi raskete kuriteoasjade kohtuga ja USA föderaalse kohturingkonnaga) ja mõnel juhul ainuisikuline kohus, esitab prokurör eelistungil kohtunikule taotluse kohtu alla andmiseks.

Eelistungi lõpus võib kohus anda kahtlustatava kohtu alla või menetluse lõpetada.

Nende kuritegude puhul, mis kuuluvad ainuisikulise kohtu või rahukohtuniku pädevusse, esitab prokurör kas kutse eeluurimisele (*mandato di comparizione*) või kutse ilmuda otse kohtusse (*citazione diretta in giudizio*).

Olemas on ka mitu erimenetlust: lihtmenetlus, karistuse määramine poolte taotluse alusel (kokkuleppemenetlus), lühimenetlus (*giudizio immediato*) või kiirmenetlus (*giudizio direttissimo*) ning kohtuotsus käskmenetluses.

Kriminaalmenetlus toimub tavaliselt kolmes etapis:

esimese astme kohus (raskete kuriteoasjade kohus, kollegiaalne kohus, ainuisikuline kohus või rahukohtunik),

apellatsioonikohus ja

kassatsioonikohus (kõrgeima astme kohus).

Esimese astme kohtus kogutakse kõik tõendusmaterjalid – ütlused tunnistajatelt ja dokumentaalsed tõendid; menetlus lõpeb kas süüdi- või õigeksmõistmisega.

Esimese astme kohtu otsuse peale võib esitada apellatsioonkaebuse.

Apellatsioonikohus teeb oma otsuse, kinnitades esimese astme kohtu otsust või muutes seda osaliselt või täielikult või tühistades selle ja saates asja tagasi esimese astme kohtusse.

Apellatsioonikohtu otsuse saab edasi kaevata kassatsioonikohtusse (kõrgeima astme kohus).

Kassatsioonikohus teeb otsuse, milles ta võib teatada, et taotlus on vastuvõetamatu, või lükata selle tagasi, tühistada vaidlustatud kohtuotsuse ilma asja tagasi saatmata või tühistada kohtuotsuse ja saata asja tagasi esimese astme kohtusse.

Kui kõik menetlusetapid on läbitud, on kohtuotsus lõplik. Kui süüdimõistmisega kaasneb karistus, muutub see täitmisele pööratavaks.

Üksikasjalikku teavet menetluse kõikide etappide ja oma õiguste kohta leiate teabelehtedelt. See teave ei asenda õigusalast nõu ning selle eesmärk on vaid anda juhiseid.

Kui olete kuriteo ohvriks langenud, leiate kogu teabe oma õiguste kohta siit.

Euroopa Komisjoni roll

Euroopa Komisjonil ei ole liikmesriikide kriminaalmenetluses mingit osa ning seega ei saa komisjon teid kaebuse esitamisel aidata. Nendel teabelehtedel esitatakse üksnes teave selle kohta, kuidas ja kellele kaebus esitada.

Vajaliku teabe leidmiseks klõpsake järgnevatel linkidel

1 - Minu õigused uurimise ajal

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Seonduvad lingid

Justiitsministeerium

Üldised õigusküsimused

Kriminaalõigusega seotud küsimused

Itaalia kriminaalasjadele spetsialiseerunud advokaatide koda

Inimõigused

Viimati uuendatud: 22/03/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused uurimise ajal

A. Kas uurimist mõjutab see, et ma olen välisriigi kodanik?

Jah, peamiselt seetõttu, et asjakohased on mõned lisaõigused ja -tagatised (vt ka *allpool*).

B. Millised on uurimise etapid?

i. Tõendite kogumise etapp / uurijate volitused

Politsei tegevus kriminaaluurimistes on sätestatud kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 347–357; prokuröri tegevust reguleerivad kriminaalmenetluse seadustiku artiklid 358–378.

ii. Kahtlustatavana kinnipidamine

Kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 384 on sätestatud, et kui tegemist pole ilmselgete juhtudega – mille korral kriminaalpolitsei vahistab kahtlustatava, kes tabati toime panemast kuritegu, mille eest vahistamine on kohustuslik või valikuline – ning on konkreetseid tegureid, mis kasvõi seoses kahtlustatava tuvastamise võimatusega osutavad sellele, et põgenemise oht on põhjendatud, annab prokurör esialgse vahi alla võtmise korralduse või – enne kui prokurör

on uurimise üle võtnud – kriminaalpolitsei võtab omal algatusel esialgselt vahi alla selle isiku, keda põhjendatult kahtlustatakse sellise kuriteo toimepanemises, mille eest on õigusnormides ette nähtud eluaegne vangistus või vähemalt kaheaastane ja kuni kuueaastane vangistus, või sellise kuriteo toimepanemises, mis on seotud sõjaliste relvadega ja lõhkeainetega või mis on toime pandud terrorismi, sealhulgas rahvusvahelise terrorismi, või demokraatliku korra õõnestamise eesmärgil.

iii. Küsitlemine

Isegi kui uurimisalune isik on kahtlustatavana või muul põhjusel kinni peetud, osaleb ta vabatahtlikult küsitlemises ning tema suhtes kohaldatakse vajalikke kaitsemeetmeid, et vältida põgenemise või vägivalla ohtu; kasutada ei tohi meetodeid või tehnikaid, mis võivad mõjutada enesemääramisvabadust või muuta võimet asjaolusid mäletada ja hinnata, isegi kui saadud on küsitletava nõusolek.

iv. Eelvangistus

Kriminaalmenetluse seadustiku artiklites 272–315 on sätestatud eelvangistus ja muud tõkendid. Tõkendite süsteemi reguleerivad asjakohasuse ja proportsionaalsuse põhimõtted, mille alusel peab kohtunik meetmete määramisel üldjuhul võtma arvesse ühelt poolt iga meetme konkreetset sobivust asjaomase juhtumi ettevaatusnõuete laadi ja ulatuse seisukohast ning teiselt poolt peab iga meede olema proportsionaalne asjaolude ulatusega ning karistusega, mis on määratud või võidakse määrata.

C. Millised õigused on mul uurimise ajal?

i. Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Jah, vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku artiklile 143.

ii. Kas mul on õigus saada teavet ja tutvuda toimikuga?

Sellega seoses tuleks üldiselt märkida, et kahtlustatavale ja tema valitud kaitsjale esitatav teade kohtueelse menetluse lõpetamise kohta sisaldab nende asjaolude lühikokkuvõtet, millega seoses menetlus algatati, teavet väidetavalt rikutud õigusnormide kohta ning akti koostamise kuupäeva ja kohta; selles märgitakse ka, et tehtud uurimistega seotud dokumendid on esitatud prokuratuurile ning et kahtlustataval ja tema kaitsjal on õigus nendega tutvuda ja neist koopiaid teha; lisaks esitatakse konkreetsed eeskirjad õiguse kohta saada teavet ja tutvuda toimikus sisalduvate dokumentidega, eelkõige seoses küsitlemise korraldusega või tõkendi kehtestamisega.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale ja õigus teavitada kolmandat isikut oma olukorrast?

Kahtlustataval/süüdistataval on õigus määrata kuni kaks kaitsjat; kahtlustatavat/süüdistatavat, kes pole kaitsjat määranud või kellel puudub kaitsja, abistab ametlikult määratud kaitsja. Kontrollide ja läbiotsimiste suhtes kohaldatakse konkreetseid sätteid, mis käsitlevad muu hulgas asjaomase isiku õigust esindaja abile, kui see on hõlpsasti kättesaadav ja sobilik.

iv. Kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Jah, kui täidetud on asjakohastes kehtivates õigusnormides sätestatud tingimused.

v. Mida on oluline teada seoses järgmisega:

a. süütuse presumptsioon

Itaalia põhiseaduse artiklis 27 on sätestatud, et süüdistatavaid ei tohi käsitada süüdi olevatena enne lõpliku kohtuotsuse tegemist;

b. õigus vaikida ja õigus ennast mitte süüstada

Sellega seoses tuleks muu hulgas märkida, et enne küsitlemise algust tuleb isikuid teavitada, et nende antud ütlusi võidakse alati kasutada nende vastu ja et – kui välja arvata kohustus esitada oma andmed – neil on õigus jätta mis tahes küsimustele vastamata, kuid menetlus jätkub; kui neid sätteid on rikutud, muutuvad küsitletu antud ütlused kasutuskõlbmatuks;

c. tõendamiskohustus

Üldjuhul lasub süüdistusakti, kriminaalvastutuse ja karistuse või tõkendi kohaldamisega seotud asjaolude tõendamiskohustus prokuröril.

vi. Millised on laste menetluslikud eritagatised?

Laste või noorte suhtes algatatud kriminaalmenetlust käsitlevad eeskirjad on sätestatud presidendi 22. septembri 1988. aasta dekreedis nr 448, milles on eelkõige sätestatud süsteem, mis on nii kohtueelses menetluses kui ka kohtumenetluses kasulikum kahtlustatavale/süüdistatavale.

vii. Millised on haavatavate kahtlustatavate menetluslikud eritagatised?

Üldjuhul kohaldatakse tavapäraseid eeskirju üksikisiku asjaomaste õiguste kaitse kohta.

D. Millised tähtajad on kriminaaluurimisele sätestatud seadusega?

Kui prokurör ei taotle uurimise lõpetamist, siis üldjuhul peab ta algatama kriminaalmenetluse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil kuriteo eest vastutavaks peetava isiku nimi sisestatakse teatatud kuritegude registrisse; kriminaalmenetluse seadustiku artikli 407 lõike 2 punktis a nimetatud kuritegude korral (organiseeritud kuritegevus, terrorism, tulirelvade või uimastitega seotud kuriteod ja muud rasked kuriteod) pikendatakse seda tähtaega ühe aastani. Igal juhul võib prokurör enne tähtaja möödumist paluda eeluurimiskohtunikul eelnimetatud tähtaega pikendada, kui pikendamine on põhjendatud; prokuröril on üldjuhul võimalik taotleda täiendavat pikendamist eriti keerukate uurimiste korral või kui uurimise lõpuleviimine eelnevalt pikendatud tähtaja jooksul on objektiivselt võimatu; eeluurimiskohtunik võib lubada pikendamist kuni kuue kuu kaupa. Üldjuhul ei tohi aga kohtueelne menetlus, sealhulgas mis tahes pikendused, kesta kokku kauem kui 18 kuud. Maksimaalne kestus on siiski kaks aastat, kui kohtueelne menetlus on seotud artikli 407 lõike 2 punktis a osutatud kuritegudega või kui tegemist on õigusnormides sätestatud muude konkreetsete piiratud juhtudega.

E. Milliseid ettevalmistusi tehakse kohtueelse menetluse ajal, kaasa arvatud eelvangistuse alternatiivid ja võimalus kinnipeetava üleviimiseks päritoluriiki (Euroopa järelevalvekorraldus)?

Lisaks eelvangistusele võidakse määrata järgmisi tõkendeid: riigist lahkumise keeld, kohustus kriminaalpolitseile aru anda, kõrvaldamine perekonna eluasemelt, keeld minna kohtadesse, kus ohver korrapäraselt käib, keeld või kohustus elada kindlaksmääratud aadressil, koduarest, emade puhul eelvangistus asutustes, kus kehtib leebem kinnipidamiskord, eelvangistus raviasutuses.

Viimati uuendatud: 18/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Minu õigused kohtumenetluse ajal

A. Kus toimub kohtumenetlus?

Üldjuhul toimub kohtumenetlus kohas, kus asub kohus, mis on territooriumi ja teema seisukohast pädev asjaomast kuritegu arutama.

B. Kas süüdistust saab muuta? Kui see on võimalik, siis millised on minu õigused saada selle kohta teavet?

Üldjuhul, kui kohtumenetluse käigus osutuvad asjaolud teistsugusteks neist, mida kirjeldati kohtu alla andmise määruses, ja kui need ei kuulu kõrgema astme kohtu pädevusse, muudab prokurör süüdistust ja esitab uue süüdistuse; sama kehtib samaaegse kuriteo ja raskendavate asjaolude korral, mis kohtumenetluse käigus tuvastatakse. Üldjuhul toimib prokurör tavapärasel viisil, kui kohtumenetluse käigus selgub süüdistatava kohta uus asjaolu, mida pole

algses määruses esitatud ja mida tuleb *ex officio* käsitleda. Kui aga prokurör seda taotleb, võib kohtunik lubada esitada muudetud süüdistuse samal istungil, kui süüdistatav on sellega nõus ja see ei mõjuta menetlustähtaegu. Kui prokurör jätkab kohe uue süüdistusega, võib süüdistatav üldjuhul taotleda kohtumenetluse peatamist ja uute tõendite vastuvõtmist.

C. Millised õigused on mul kohtuistungi ajal?

i. Kas ma pean kohtus kohal olema? Millistel tingimustel võin ma jätta kohtusse ilmumata?

Süüdistataval on õigus – mitte kohustus – kohtus kohal olla. Kohus võib aga nõuda, et puuduvat süüdistatavat sunnitaks nõuetekohaselt osalema, kui tema kohalolek on vajalik muuks tõendite kogumiseks peale ärakuulamise.

Kas mul on õigus kasutada tõlki ja lasta dokumente tõlkida?

Jah, vastavalt kriminaalmenetluse seadustiku artiklile 143.

iii. Kas mul on õigus kaitsjale?

Süüdistataval on õigus määrata kuni kaks kaitsjat; kahtlustatavat/süüdistatavat, kes pole kaitsjat määranud või kellel puudub kaitsja, abistab ametlikult määratud kaitsja.

iv. Millistest muudest menetlusõigustest ma peaksin olema teadlik? (nt kahtlustatavate ilmumine kohtusse)

Sellega seoses võib märkida, et kriminaalmenetluse seadustiku artikli 523 kohaselt peavad süüdistatav ja tema kaitsja igal juhul kohtuistungil viimasena sõna saama, kui nad seda paluvad; vastasel juhul on menetlus kehtetu. Samuti tuleks märkida, et pooled ja nende kaitsjad võivad menetluse igas etapis ja astmes kohtule kirjalikke seisukohti ja taotlusi esitada.

D. Võimalikud karistused

Kohtunik teeb süüdimõistva kohtuotsuse, kui leitakse ilma põhjendatud kahtluseta, et süüdistatav on süüdi kuriteos, milles teda süüdistatakse, ning kohtunik määrab kohtuotsusega karistuse ja võimalikud tõkendid. Süüdimõistva kohtuotsuse korral teeb kohtunik otsuse ka tagastamis- ja hüvitamisnõuete kohta. Kui kohus otsustab, et süüdistatav peab maksma kahjuhüvitist, määrab ta kindlaks ka selle summa, välja arvatud juhul, kui selle üle peab otsustama teine kohus.

Viimati uuendatud: 18/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

A. Kas mul on õigus kohtuotsus edasi kaevata?

Jah, üldjuhul – võttes arvesse õigusnormides sätestatud erandeid (vt kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 593) – võib süüdimõistva kohtuotsuse peale esitada apellatsioonkaebuse; teise võimalusena võib vaidlustatud esimese astme kohtu otsuse edasi kaevata otse kassatsioonikohtusse.

B. Milliseid muid õiguskaitsevahendeid ma võin kasutada?

Otsuste peale, mis on tehtud apellatsioonimenetluse tulemusel või mille peale ei saa apellatsioonkaebust esitada, saab esitada kassatsioonkaebuse õigusnormides sätestatud alustel (vt kriminaalmenetluse seadustiku artikkel 606) – samuti erisätetes esitatud juhtudel.

C. Millised on süüdimõistva kohtuotsuse tagajärjed?

i. Karistusregister

Üldiselt on lõplikud süüdimõistvad kohtuotsused muu hulgas esitatud asjaomase isiku karistusregistri väljavõttes.

v. Karistuse täideviimine, kinnipeetavate üleviimine, kriminaalhooldus ja alternatiivsed karistused

Karistusest tingimisi vabastamine: üldjuhul, kui kohus määrab kuni kaheaastase vabadusekaotusliku karistuse või rahalise karistuse, mis üksi või koos vastava õigusnormide kohase vabadusekaotusliku karistusega on samaväärne karistusega, mis hõlmab vabadusekaotust kuni kaheks aastaks, võib kohus määrata karistusest tingimisi vabastamise viieaastase katseajaga, kui isik on süüdi mõistetud raskes kuriteos, ja kaheaastase katseajaga, kui isik on süüdi mõistetud kergemas kuriteos; alaealiste ja alla 21aastaste täiskasvanute puhul kehtivad kõrgemad karistuste ülempiirid (vastavalt kolm aastat ning kaks ja pool aastat).

Alternatiivsed karistused: 24. novembri 1981. aasta seaduse nr 689 artikli 53 kohaselt võib kohus süüdimõistva kohtuotsuse tegemisel juhul, kui ta leiab, et vangistuse aeg ei tohi ületada kahte aastat, asendada selle karistuse osalise vangistusega; kui ta leiab, et see aeg ei tohi ületada ühte aastat, võib ta asendada selle karistuse kohtuliku järelevalvega (*libertà controllata*); kui ta leiab, et see aeg ei tohi ületada kuut kuud, võib ta asendada selle karistuse ka proportsionaalse rahalise karistusega.

Karistuse täideviimine: üldjuhul – välja arvatud juhul, kui isik, kes pani toime teo, mis tõi kaasa süüdimõistva kohtuotsuse täideviimise, on lõpliku kohtuotsuse tegemise ajal juba vanglas vahi all – vabastab prokuratuur isiku tingimisi kuni nelja-aastasest vabadusekaotuslikust karistusest (sealhulgas pikema karistuse ülejäänud osast), kui seda pole määratud teatavate raskete kuritegude eest (millele on osutatud kriminaalmenetluse seadustiku artikli 656 lõike 9 punktis a ning seaduse nr 354/1975 artiklis *4 bis*), sellekohase määrusega, millest teatatakse süüdimõistetule ja tema kaitsjale ning milles on muu hulgas märgitud, et õigusnormides sätestatud tähtaja jooksul võib esitada taotluse tavapärase vangistuse alternatiivi kohaldamiseks; selliste taotluste heakskiitmise üle otsustavad kohtunikud, kes teevad järelevalvet karistuste täideviimise üle (*Magistratura di Sorveglianza*).

Kinnipeetavate üleviimine: kohaldatakse sätteid, mis on kehtestatud 7. septembri 2010. aasta seadusandlikus dekreedis nr 16, mis võeti vastu kooskõlas 7. juuli 2009. aasta delegeeritud seadusega nr 88 (ühenduse 2008. aasta seadus), et viia Itaalia siseriiklik õigus kooskõlla nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsusega 2008/909/JSK (vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil), või Itaalia sõlmitud kahepoolsete rahvusvaheliste lepingute sätteid selles valdkonnas.

Viimati uuendatud: 18/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.